

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2013**

Το δεύτερο έτος δράσεων στο πλαίσιο του έργου «**ΘΑΛΗΣ – ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ – ΟΙ ΕΠΙΚΟΝΙΑΣΤΕΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ: ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΕΙΛΕΣ**» περιλαμβάνει την περίοδο **01/01/2013 – 31/12/2013**. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα πραγματοποιήθηκαν τα κάτωθι, τα οποία δίνονται ανά πακέτο εργασίας (ΠΕ):

ΠΕ1 «Εκτίμηση της βιοποικιλότητας των επικονιαστών στο Αιγαίο: πλούτος ειδών, σχετικά μεγέθη πληθυσμών»

Στο πλαίσιο του ΠΕ1 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Εργασία πεδίου: Πραγματοποιήθηκαν συλλογές εντόμων-επικονιαστών (με απόχη) του είδους *Halictus smaragdulus* και συρφιδών του γένους *Merodon* ώστε να χρησιμοποιηθούν σε εργαστηριακές γενετικές αναλύσεις (Φυλογενετική – Βιογεωγραφική μελέτη) στις νήσους Λέσβος, Κρήτη, Σέριφος και Αίγινα και στην περιοχή του Ολύμπου¹. Η συλλογή εντόμων έγινε με απόχη.
2. Διαχείριση του εντομολογικού υλικού στο εργαστήριο: Ολοκληρώθηκε η εισαγωγή στη βάση δεδομένων του υλικού (100%), που ανέρχεται σε 20849² έντομα και ξεκίνησε η εισαγωγή της ταξινομικής πληροφορίας αυτού (13711, 65,76%).
3. Συστηματοποίηση και αποστολή φυτικού υλικού προς ταξινόμηση στο Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής και Φυτογεωγραφίας του τμήματος Βιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στην ερευνητική ομάδα 3. Ολοκληρώθηκε το 2012.
4. Ταξινόμηση των άγριων μελισσών: Η ταξινόμηση γίνεται επί του παρόντος σε επίπεδο γένους και είδους στο εργαστήριο Βιογεωγραφίας και Οικολογίας από το συνεργάτη Jelle Devalez. Δείγματα που δεν μπορούν να αναγνωριστούν στο εργαστήριο στέλνονται στους ειδικούς ταξινομους στο εξωτερικό.
5. Έναρξη ανάλυσης αποτελεσμάτων και δημιουργία πρώτου draft.

ΠΕ2 «Χωρικά πρότυπα γενετικής ποικιλότητας επικονιαστών στην περιοχή του Αιγαίου: η περίπτωση του γένους *Merodon* (Syrphidae)»

Στο πλαίσιο του ΠΕ2 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Εργασία πεδίου: Πραγματοποιήθηκε συλλογή εντόμων σε περιοχές της Βορείου Ελλάδος και στη Δυτική Τουρκία. Η συλλογή εντόμων έγινε με απόχη.

¹ Συνδυασμός με ΠΕ2 & ΠΕ3.

² Συνολικός αριθμός εντόμων από 01/01/2012 έως σήμερα.

2. Ταξινόμηση των εντόμων: τα έντομα αναγνωρίζονταν στο πεδίο, πριν τη συλλογή τους, από πολύ εξειδικευμένους επιστήμονες. Μέχρι στιγμής έχουν συλλεχθεί και αναγνωριστεί 230 εντομολογικά δείγματα (του γένους *Merodon*) που αντιστοιχούν σε 10 είδη.
3. Γενετική ανάλυση: Η εργαστηριακή εργασία ανάλυσης του DNA πραγματοποιείται από τους:
  - i. Δρ. Gunilla Ståhls (Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Ελσίνκι, Φινλανδία), η οποία αναλύει τα δείγματα του γένους *Merodon* (Diptera: Syrphidae): σύνολο δειγμάτων: 230.
  - ii. Υποψήφια Διδάκτορας Αντωνία Χρόνη (Πανεπιστήμιο Νόβι Σαντ, Σερβία), η οποία αναλύει τα δείγματα του γένους *Eumerus* (Diptera: Syrphidae): σύνολο δειγμάτων 107, και
  - iii. Υποψήφιος Διδάκτορας Jelle Devalez (Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Βρυξέλλες, Βέλγιο), ο οποίος αναλύει δείγματα μελισσών του είδους *Halictus smaragdulus*.

ΠΕ3 «*Εκτίμηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην επικοινωνία και ειδικότερα στη βιοποικιλότητα των επικονιαστών, στη δομή των δικτύων ανθοφόρων φυτών – επικονιαστών και στις ανθικές παροχές νέκταρος προς τους επικονιαστές*»

Στο πλαίσιο του ΠΕ3 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Προεργασία για την ανάλυση δεδομένων του ΠΕ1: Πραγματοποιήθηκε σεμινάριο για την ανάλυση δικτύων στη Μυτιλήνη από τον Δρ. J.M.Olesen (2^η Ετήσια Συνάντηση έργου, 13-14 Σεπτεμβρίου 2013).
2. Ανάπτυξη φυτών σε γλάστρες για πείραμα σε θάλαμο σταθερών συνθηκών (ΘΣΣ).

ΠΕ4 «*Επιπτώσεις ανταγωνισμού της κοινής μέλισσας στις άγριες μέλισσες και ειδικότερα στη βιοποικιλότητα, ικανότητα ανθονομής και αναπαραγωγής των άγριων μελισσών, όπως και στην αποτελεσματικότητα επικοινωνίας των φυτών*»

Στο πλαίσιο του ΠΕ4 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Εργασία πεδίου: Πραγματοποιήθηκαν συλλογές εντόμων-επικονιαστών σε 10 νησιά (Θήρα, Ανάφη, Ίος, Κέα, Σύρος, Πάρος, Μύκονος, Δήλος, Μήλος, Ηρακλειά), σε καθένα σε 3 γύρους δειγματοληψιών, από τον Μάρτιο έως τον Ιούλιο 2013. Έναρξη σε μια περιοχή της Θεσσαλονίκης. Πραγματοποιήθηκε συλλογή εντόμων με πινακοπαγίδες και απόχη, έγινε καταγραφή των ημερών μελισσών (ώστε να υπολογιστεί η ανταγωνιστικότητα με τις άγριες μέλισσες) και δημιουργήθηκε φυτολόγιο των φυτών-εταίρων των επικονιαστών (Μέτρηση ανθοκάλυψης). Έναρξη συλλογών σε 3 επιπλέον νησιά (Αντίπαρος, Σέριφος, Άνδρος): δεν ολοκληρώθηκε λόγω έλλειψης ανθρώπινων πόρων.
2. Διαχείριση του εντομολογικού υλικού στο εργαστήριο: Αυτό αφορούσε στο καρφίτσωμα, ξήρανση, τοποθέτηση ετικετών και εισαγωγή στη βάση δεδομένων του συλλεγμένου εντομολογικού υλικού. Ολοκληρώθηκε η εισαγωγή στη βάση δεδομένων του υλικού (100%), που ανέρχεται σε 14953³ έντομα και ξεκίνησε η εισαγωγή της ταξινομικής πληροφορίας αυτού (935, 6,25%).
3. Συστηματοποίηση και αποστολή φυτικού υλικού προς ταξινόμηση στο Εργαστήριο Συστηματικής Βοτανικής και Φυτογεωγραφίας του τμήματος Βιολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης στην ερευνητική ομάδα 3. Το μεγαλύτερο

---

³ Συνολικός αριθμός εντόμων από 01/01/2012 έως σήμερα.

μέρος του υλικού (80%) ταξινομήθηκε κατά τη διάρκεια της διαμονής στη Μυτιλήνη από τη συνεργάτιδα και ειδική ταξινόμο, Δρ. Αναστασία Στεφανάκη. Το υπόλοιπο υλικό απεστάλθει στη Θεσσαλονίκη. Ολοκληρώθηκε (100%, συνολικός αριθμός δειγμάτων: 427 από τα νησιά των Κυκλάδων και 32 δείγματα από τη Θεσσαλονίκη).

4. Ταξινόμηση των άγριων μελισσών: (βλ. ΠΕ1, παράγραφος 4).

ΠΕ5 «Επιπτώσεις της βόσκησης στη βιοποικιλότητα και υπηρεσίες των επικονιαστών, καθώς και στη δομή των δικτύων ανθοφόρων φυτών- επικονιαστών»

Στο πλαίσιο του ΠΕ5 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Εργασία πεδίου: Πραγματοποιήθηκαν συλλογές εντόμων-επικονιαστών στη νήσο Χίο⁴, σε 3 γύρους δειγματοληψιών, από τον Μάρτιο έως τον Ιούλιο 2013. Πραγματοποιήθηκε συλλογή εντόμων με πινακοπαγίδες και απόχη και δημιουργήθηκε φυτολόγιο των φυτών-εταίρων των επικονιαστών (Μέτρηση ανθοκάλυψης).
2. Διαχείριση του εντομολογικού υλικού στο εργαστήριο: Αυτό αφορούσε στο καρφίτσωμα, ξήρανση, τοποθέτηση ετικετών και εισαγωγή στη βάση δεδομένων του συλλεγμένου εντομολογικού υλικού. Ολοκληρώθηκε η εισαγωγή στη βάση δεδομένων του υλικού (100%), που ανέρχεται σε 7204⁵ έντομα και ξεκίνησε η εισαγωγή της ταξινομικής πληροφορίας αυτού (6184, 85,84%).
3. Συστηματοποίηση και αποστολή φυτικού υλικού: (βλ. ΠΕ4, παράγραφος 3). Έχει ολοκληρωθεί, 100% (196⁶ δείγματα).
4. Ταξινόμηση των άγριων μελισσών: (βλ. ΠΕ1, παράγραφος 4).

ΠΕ6 «Εκτίμηση της μεταπυρικής αποκατάστασης της βιοποικιλότητας των επικονιαστών και των υπηρεσιών που προσφέρουν, καθώς και των επικονιαστικών δικτύων σε πευκοδάση»

Στο πλαίσιο του ΠΕ6 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Εργασία πεδίου: (βλ. ΠΕ5, παράγραφος 1). Επίσης, πραγματοποιήθηκαν δειγματοληψίες με πινακοπαγίδες στην καμένη περιοχή της Δαδιάς (Απρίλιος – Ιούλιος 2013).
2. Διαχείριση του εντομολογικού υλικού στο εργαστήριο: (βλ. ΠΕ5, παράγραφος 2). Ολοκληρώθηκε η εισαγωγή στη βάση δεδομένων του υλικού (100%), που ανέρχεται σε 32106⁷ έντομα και ξεκίνησε η εισαγωγή της ταξινομικής πληροφορίας αυτού (20467, 63,74%).
3. Συστηματοποίηση και αποστολή φυτικού υλικού: (βλ. ΠΕ4, παράγραφος 3).
4. Ταξινόμηση των άγριων μελισσών: (βλ. ΠΕ1, παράγραφος 4).

ΠΕ7 «Επιπτώσεις της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας των κεραιών κινητής τηλεφωνίας στην ποικιλότητα των επικονιαστών»

Στο πλαίσιο του ΠΕ7 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Εργασία πεδίου: Ολοκληρώθηκε το 2012.

⁴ Συνδυασμός με ΠΕ6 (συν-επίδραση φωτιάς).

⁵ Συνολικός αριθμός εντόμων από 01/01/2012 έως σήμερα.

⁶ Συμπεριλαμβάνονται τα δείγματα του ΠΕ6 (Χίος 2013).

⁷ Συνολικός αριθμός εντόμων από 01/01/2012 έως σήμερα.

2. Διαχείριση του υλικού στο εργαστήριο: Ολοκληρώθηκε η εισαγωγή στη βάση δεδομένων του υλικού (100%), που ανέρχεται σε 8203⁸ έντομα και ξεκίνησε η εισαγωγή της ταξινομικής πληροφορίας αυτού (6624, 80,75%, αναμένονται κάποια δείγματα από τους ειδικούς ταξινομητές).
3. Συστηματοποίηση και αποστολή φυτικού υλικού προς ταξινόμηση: Ολοκληρώθηκε.
4. Έναρξη ανάλυσης αποτελεσμάτων και δημιουργία πρώτου draft.

ΠΕ8 «Συμβολή στην επίλυση του ελλείμματος ταξινομικής πληροφορίας στην Ελλάδα με εκπαίδευση νέων στην ταξινόμηση κυρίως εντόμων, αλλά και φυτών»

Στο πλαίσιο του ΠΕ8 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Σεμινάριο εκπαίδευσης συνεργατών πεδίου στη νήσο Λέσβο κατά τις ημερομηνίες 22-23/03/2013, όπου συνοπτικά πραγματοποιήθηκαν τα κάτωθι:
  - a) Εισαγωγική διάλεξη από την επιστημονικώς υπεύθυνη του έργου ΘΑΛΗΣ, Θεοδώρα Πετανίδου, για τους στόχους, τα πακέτα εργασίας, το χρονοδιάγραμμα και τα παραδοτέα του έργου και συγκεκριμένα για την εργασία πεδίου του 2013 στο πλαίσιο του ΠΕ4,
  - b) Διάλεξη από τη συνεργάτιδα του έργου, Αναστασία Στεφανάκη με θέμα «Συλλογή δειγμάτων ερμπαρίου - Βασικά στοιχεία αναγνώρισης ανθοφόρων φυτών»,
  - c) Εισαγωγική επίδειξη μεθόδων εργασίας πεδίου από τον συνεργάτη Thomas Tscheulin για τους συνεργάτες πεδίου: τοποθέτηση πινακοπαγίδων και συλλογή εντόμων-επικονιαστών με απόχη καθώς και διαχείριση συλλεγμένων εντόμων (καρφίτσωμα, τοποθέτηση ετικετών) – πρακτική άσκηση στο λόφο του Πανεπιστημίου
  - d) Παρουσίαση και Συζήτηση του Πρωτοκόλλου για το ΠΕ4 Ομάδας 2 - Συνέχεια εργαστηριακής άσκησης και συζητήσεις πρωτοκόλλων.
  - e) Επίδειξη μεθόδων για την εργασία πεδίου στην περιοχή Χαραμίδα της χερσονήσου της Αμαλής από τον συνεργάτη Thomas Tscheulin προς τους συνεργάτες πεδίου: τοποθέτηση και συλλογή πινακοπαγίδων, συλλογή εντόμων-επικονιαστών με απόχη, συλλογή φυτικών δειγμάτων υπό την καθοδήγηση της συνεργάτιδας του έργου Αναστασία Στεφανάκη, επίδειξη επικονιαστικών χειρισμών από την συντονίστρια του έργου Θεοδώρα Πετανίδου,
  - f) Επεξεργασία των συλλεγέντων, από το πεδίο, δειγμάτων εντόμων και φυτών και ταξινόμηση αυτών
2. Μετακίνηση του Υποψήφιου Διδάκτορα Jelle Devalez στην Αυστρία για εκπαίδευση στην ταξινόμηση, όπου αναγνώρισε, υπό την καθοδήγηση του ειδικού Maximilian Schwarz, 550 άτομα Anthophorini συλλεγέντα το 2012.
3. 2^η Συνάντηση Εργασίας και Σεμινάριο Ανάλυσης δεδομένων (13-14/09/2013), όπου συνοπτικά πραγματοποιήθηκαν τα κάτωθι:
  - a) Αναφορά προόδου και διαλέξεις (ΠΕ1 και ΠΕ4-7) από τους: (i) Θεοδώρα Πετανίδου (εισαγωγική διάλεξη), (ii) Thomas Tscheulin και Jelle Devalez (βάση δεδομένων) και (iii) Έφη Χανλίδου (πρόοδος και αποτελέσματα της ταξινόμησης φυτών του 2012-2013),
  - b) Αναφορά προόδου και διαλέξεις (ΠΕ2) από τους: Gunilla Ståhls, Αγγελική Καλοβελώνη, Jelle Devalez και Αντωνία Χρόνη,
  - c) Αναφορά προόδου και συζήτηση (ΠΕ4 – Πείραμα Θεσ/κης) από την Χρύσα Τανανάκη,
  - d) Συζήτηση σχετικά με «Μέθοδοι εκτίμησης της επίδρασης της κλιματικής αλλαγής» (ΠΕ3) με τον Θανάση Καλλιμάνη,
  - e) Διάλεξη σχετική με την «Ανάλυση δικτύων αλληλεπίδρασης επικονιαστών – φυτών» από τον Jens Olesen,

⁸ Συνολικός αριθμός εντόμων από 01/01/2012 έως σήμερα.

- f) Διάλεξη σχετική με την «Επίδραση του τοπίου στην ποικιλότητα των μελισσών και τα δίκτυα επικονιαστών – φυτών στο Αιγαίο» από τον Λάζαρο Νεοκοσμίδη,
- g) Διάλεξη σχετική με τη συγγραφή της Μονογραφίας και των Κλειδών Ταξινόμησης των Συρφίδων της Ελλάδος από τον Α. Vujić,
- h) Στρογγυλή Τράπεζα σχετικά με τις μεθόδους ανάλυσης και συγγραφή επιστημονικών εργασιών, με επικεφαλής την Θ. Πετανίδου με τους: (i) J. Olesen, Θ. Καλλιμάνης, Α. Μαζάρης, Τ. Tscheulin, J. Devalez, Λ. Νεοκοσμίδη, Α. Καλοβελώνη και Α. Καντσά (Δίκτυα, ΠΕ1 και ΠΕ3-4), (ii) Α. Vujić, G. Ståhls, J. Devalez και Α. Χρόνη (Φυλογενετικές – βιογεωγραφικές μελέτες, ΠΕ2), (iii) Χ. Τανανάκη (ΠΕ4 – Πείραμα Θεσ/κης) και (iv) Α. Στεφανάκη και Έ. Χανλίδου: συζήτηση σχετική με την ανάρτηση δημοσίευσης στο 13ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας (3-6/10/2013) (Χλωριδική μελέτη των νησιών του Αιγαίου, ΠΕ1 και ΠΕ4-7),
- i) Ταξινόμηση Συρφίδων, από τους Ante Vujić, G. Ståhls και Celeste Pérez Bañón, συλλεχθέντων από: (α) τη Χίο (γύρος δειγματοληψίας: Νοέμβριος 2013) και (β) τις Κυκλάδες (ΠΕ4, 2013),
- j) Ταξινόμηση λοιπών φυτικών δειγμάτων από τις Κυκλάδες (ΠΕ4, 2013) από τις Α. Στεφανάκη και Έ. Χανλίδου.
4. Μετακίνηση της Υποψήφιας Διδάκτορος Αντωνίας Χρόνη στην Ολλανδία για εκπαίδευση στη φυλογενετική ανάλυση (PhD course ‘Current trends in Phylogenetics’, held from 14-19/10/2013, at Wageningen University, The Netherlands).
5. Μετακίνηση της Υποψήφιας Διδάκτορος Αντωνίας Χρόνη στο Πανεπιστήμιο Νόβι Σαντ (Σερβία)⁹.
6. Μετακίνηση του Υποψήφιου Διδάκτορα Jelle Devalez στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας των Βρυξελλών (Βέλγιο)¹⁰.

ΠΕ9: «Διάχυση αποτελεσμάτων»

Στο πλαίσιο του ΠΕ9 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω¹¹:

Επιστημονικές δημοσιεύσεις:

1. Petanidou T., Ståhls G., Vujić A., Olesen J.M., Rojo S., Thrasyvoulou A., Sgardelis S., Kallimanis A.S., Kokkini S., Tscheulin T. (2013) Investigating Plant–Pollinator Relationships in the Aegean: the approaches of the project POL-AEGIS (The Pollinators of the Aegean Archipelago: Diversity and Threats). ***Journal of Apicultural Research*** 52 (2): 106-117.

Εκλαϊκευμένες δημοσιεύσεις:

1. **Πετανίδου Θ.** (2012). Περί μελισσών, ανθέων και άλλων καλών. Στο: Ημερολόγιο Λέσβου 2013, σελ. 231-242 (επιμ. Π. Σκορδάς). Εκδόσεις Αιολίδα, Μυτιλήνη.

Ανακοινώσεις σε συνέδρια:

1. 2011, 11-14 Οκτωβρίου, Ναύπλιο, 14^ο Πανελλήνιο Εντομολογικό Συνέδριο, Εντομολογική Εταιρεία Ελλάδος. Κεντρική ομιλία (Key note speech): Πετανίδου Θ. *Άγριες μέλισσες και άλλα έντομα-επικονιαστές: ένα ανεκτίμητο και ανεξερεύνητο κεφάλαιο για την Ελλάδα.*

⁹ Βλ. ΠΕ2, παράγραφος 3 (ii).

¹⁰ Βλ. ΠΕ2, παράγραφος 3 (iii).

¹¹ Σύνολο επιστημονικών δημοσιεύσεων & ανακοινώσεων από τις 01/01/2012.

2. 2012, 18 Ιανουαρίου, Μυτιλήνη, *Ημερίδα Αξιοποίηση Γεωχωρικών Δεδομένων στο Βόρειο Αιγαίο*. Ομιλία: Πετανίδου Θ. *Η Μελισσοθήκη του Αιγαίου*.
3. 2012, 18 Φεβρουαρίου, Αθήνα, Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Μελισσοκομίας – Σηροτροφίας, *Ημερίδα Μελισσοκομίας, ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ – ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ: ανταγωνιστικοί ή συγκλίνοντες κλάδοι της γεωπονικής επιστήμης*. Ομιλία: Πετανίδου Θ. *Αιγίδα για τους επικονιαστές του Αιγαίου: το έργο POL-AEGIS ως βάση για μια ολοκληρωμένη γνώση και διαχείριση των επικονιαστών της Ελλάδος*.
4. 2012, 23 Φεβρουαρίου – Πετανίδου Θ. Διάλεξη στο University of Reading, UK με θέμα: *Aegis for the pollinators of the Aegean: The project POL-AEGIS as a basis for a better knowledge & friendly management of the pollinators in Greece*.
5. 2012, 4-7 Οκτωβρίου, Αθήνα – 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας. Ομιλία: Πετανίδου Θ., Tscheulin T., Ståhls G., Vujić A., Olesen J.M., Rojo S., Θρασυβούλου Α., Σγαρδέλης Σ., Καλλιμάνης Α., Κοκκίνη Σ. *Το έργο POL-AEGIS, αιγίδα για τους επικονιαστές του Αιγαίου*.
6. 2012, 4-7 Οκτωβρίου, Αθήνα – 6^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οικολογίας. Αναρτημένη ανακοίνωση: Χρόνη Α., Tscheulin T., Ματσούκας Χ., Πετανίδου Θ. *Επιπτώσεις της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας των σταθμών βάσεων της κινητής τηλεφωνίας στη βιοποικιλότητα: η περίπτωση των άγριων μελισσών*.
7. 2013, 26-28 Απριλίου, Λέσβος – Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ευεργέτουλα, Τριήμερο σεμινάριο Εκπαιδευόντας “Μελισσοκόμους” στη Λέσβο. Ομιλία: Πετανίδου, Θ.: «*Μέλισσες και περιβάλλον: Επικονίαση, διατήρηση της βιοποικιλότητας, υποστήριξη αγροτικής παραγωγής... απειλές, δράση*».
8. 2013, 23-25 Μαΐου, Ναύπλιο – 35^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Βιολογικών Επιστημών (ΕΕΒΕ). Ομιλία: Πετανίδου Θ. (Προσκεκλημένη ομιλήτρια, Key note speech). *Ερευνώντας μια σχέση 100 εκατομμυρίων χρόνων: άνθη και αγριομέλισσες της Ελληνικής Εδέμ*.
9. 2013, 3-6 Οκτωβρίου, Θεσσαλονίκη – 13^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας. Αναρτημένη ανακοίνωση: Στεφανάκη, Α., Χανλίδου, Ε., Καρούσου, Ρ., Κοκκίνη, Σ., Χρόνη, Α., Νάκας, Γ., Devalez, J., Βαβίτσας, Γ., de Courcy Williams, M., Taylor, M., Μερτζανίδου, Δ., Tscheulin, T., Πετανίδου, Θ. *Συμβολή στη βοτανική έρευνα του Αιγαίου στα πλαίσια του ερευνητικού προγράμματος: Οι Επικονιαστές του Αιγαίου, Βιοποικιλότητα και Απειλές*

ΠΕ10: «Συντονισμός υλοποίησης και αξιολόγηση»

Στο πλαίσιο του ΠΕ10 υλοποιήθηκαν τα παρακάτω:

1. Έγινε συντονισμός όλων των παραπάνω δραστηριοτήτων.
2. Διεξήχθησαν συνολικά δυο διαγωνισμοί για τις κατηγορίες προμηθειών (α) εργαστηριακού εξοπλισμού/λογισμικού (Η/Υ, Ερμάρια και Εργαστηριακά όργανα πεδίου) και (β) εργαστηριακά υλικά άμεσης ανάλωσης. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν: ένας διαγωνισμός για την αγορά εντομολογικών κουτιών και ένας διαγωνισμός για την αγορά ερμαρίων.
3. Διεξήχθησαν τέσσερις προκηρύξεις για την πρόσληψη νέων συνεργατών.
4. Συνετάχθησαν οι εξαμηνιαίες αναφορές για το 2013 και 2014 καθώς και η δεύτερη τεχνική επιστημονική αναφορά (καταληκτική ημερομηνία 31/12/2013).

31/12/2013

Η Επιστημονικώς Υπεύθυνη

Θεοδώρα Πετανίδου